

МИЛЛИЙ ТАРБИЯ ТАРҒИБОТЧИСИГА АЙЛАНАДИ

Холбой ИБРАИМОВ

“Тарбия методикалари” журнали Бош
муҳаррири, педагогика фанлари доктори,
академик

Ер юзида турли миллат ва элатлар истиқомат қилади ҳамда уларнинг шунга мос равишда тили, лаҳжаси, шеваси мавжуд. Ҳар бир миллат ва элатнинг ўз миллий қадриятлари, одоб-ахлоқи ва урф-одатлари бор. Ва бу миллий қадриятлар асрлар оша яшаб келмоқда. Уларнинг шу кунгача яшаб келишида, албатта, маърифатпарвар аجدодларимиз, бугунги ибора билан айтганда миллий тарбия, қолаверса, педагогларнинг ўрни ва ҳиссаси беқиёс. Атоқли адиб Комил Яшин миллий тарбияда педагогнинг ўрни ҳақида шундай дейди: “Педагогнинг асосий вазифаси ёшларни ўз миллатининг маданияти ва тарихий меросига ҳурмат билан қарашга ўргатишдир.” У педагогнинг нафақат билим

берувчи, балки ўз миллатининг маданияти ва қадриятларини тарбияловчи сифатида ҳам муҳим рол ўйнашини айтади.

Машҳур жадид бобомиз Абдулла Авлоний миллий тарбия ҳақида куйиниб шундай деган: “Тарбияни кимлар қилур? Қайда қилинур? деган савол келаду. Бу саволга жавобан: биринчи – уй тарбиясидур. Бу оналарнинг вазифасидур. Иккинчи – мактаб ва мадраса тарбиясидур. Бу оталар, муаллим, мударрис ва ҳукумат вазифасидур.” Демак миллий тарбиянинг бешиги, энг аввало, уй, оила ва унда асосий вазифани бажарадиган аёлларимиз, оналаримиздир. Ундан сўнг эса мактаб ва бошқа таълим муассасалари муҳим ўрин тутаяди. Шу боис бугунги кунда Президентимиз ташаббуси билан

миллий тарбияга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 28 июлдаги ПҚ-3160-сонли, 2019 йил 3-майдаги ПҚ-4307-сонли, 2021 йил 26 мартдаги ПҚ-5040-сонли Қарорлари ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 31-декабрдаги 1059-сонли қарорида миллий тарбияга эътиборсизлик иллати ички таҳдид сифатида қайд қилинган ва мазкур ҳолатни бартараф қилиш бўйича бир қатор вазифалар, чора-тадбирлар белгиланган. Бу, ўз навбатида, бизнинг жамоамиз, яъни Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги ҳузуридаги Қори Ниёзий номидаги Тарбия педагогикаси миллий институти зиммасига ҳам катта маъсулият юклайди.

Президентимизнинг 2024 йил 21 июнда қабул қилган қарори асосида Қори Ниёзий номидаги Ўзбекистон педагогика фанлари илмий тадқиқот институтининг Тарбия педагогикаси миллий институти, деб номлангани ва уни буткул янгича асосда ташкил этилгани,

тарбия педагогикаси масалалари билан шуғулланадиган махсус илмий тадқиқот масканига айлантирилгани ҳам бугунги кунда миллий тарбияга юқори даражада эътибор қаратилаётганидан яққол далолат беради.

Институтимиз ўз фаолияти давомида асосий эътиборни тарбияга, хусусан, миллий тарбия асосларига қаратади, етакчи хорижий университет ва илмий марказлар билан тарбия методикаларини ишлаб чиқиш бўйича ҳамкорлик ўрнатади. Улар билан биргаликда қўшма тадқиқотлар олиб боради. Бундан ташқари мактабгача ва умумий ўрта таълим ташкилотлари тарбияланувчи ва ўқувчилари

учун миллий тарбия йўналишида туркум адабиётлар нашр этилади.

Институт томонидан тарбия йўналишида янги лойиҳалар амалга оширилади. Уларга хорижий экспертлар, давлат ва нодавлат ташкилотлари, олий таълим муассасалари ва жамоатчилик институтлари мутахассислари ҳамда олимлари жалб этилади.

Ота-оналарнинг фарзанд тарбияси борасидаги билимини оширишга қаратилган «Намунали ота-оналар мактаби» лойиҳаси ҳамда миллий тарбиянинг ҳудудий анъаналарини ўрганиш, тиклаш ва замонавий маънавий-ахлоқий тарбия тизимига жорий қилишга қаратилган илмий тадқиқотлар амалга оширилади.

Мухтасар айтганда, институтмиз зиммасига миллий тарбия билан бевосита боғлиқ бўлган муҳим мақсад ва вазифалар юклатилган. Уларни тўлақонли

амалга ошириш ва жорий этиш, тарбия педагогикаси борасидаги тажрибаларни кенг тарғиб қилиш ҳамда оммалаштиришда янги ташкил этилган ва бугун илк сони сиз муштарийлар қўлига етиб борган “Тарбия методикалари” илмий-оммабоп журнали алоҳида ўрин тутди ва ўзининг муносиб ҳиссасини қўшади, деб умид қиламиз.

**“Тарбияни кимлар қилур?
Қайда қилинур? деган савол
келадур. Бу саволга жавобан:
биринчи – уй тарбиясидур.
Бу оналарнинг вазифасидур.
Иккинчи – мактаб ва
мадраса тарбиясидур. Бу
оталар, муаллим, мударрис
ва ҳукумат вазифасидур.”**

Абдулла Авлониё

Гарчи ҳар бир инсон
бешиқдан то қабргача тарбия
олиш қобилиятига эга
бўлса-да, лекин уни болаликдан
тарбиялаш таъсирлироқ ва жуда
муҳимдир.

Фитрат